Opłata pocztowa uiszczona gotówką

ŻYCIE GOSPODARCZE

Dwutygodnik poświęcony sprawom gospodarczym Polski Zachodniej

Organ Związku Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu.

NR. 23 | **Poznań, dnia 1 grudnia 1937** | **ROK 16**

Wydawca: **Związek Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu**

ul. Rzeczypospolitej nr. 1 — Telefon nr. 25-95

Z ogólnego zebrania Związku Fabrykantów.

Ustalenie norm świadczeń pieniężnych od przemysłu na pomoc zimową celem zwalczania bezrobocia. Referat o elektryfikacji Wielkopolski. Sprawozdanie z działalności Związku

W piątek dnia 26 listopada br. odbyło się pod przewodnictwem p. Prezesa Fr. Maciejewskiego w dużej sali posiedzeń Izby Przemysłowo - Handlowej w Poznaniu przy licznej frekwencji reprezentantów przemysłu, Ogólne Zebranie Członków Związku Fabrykantów. W programie zebrania była sprawa świadczeń przemysłu na pomoc zimową celem zwalczania bezrobocia, dalej referat Inż. dypl. Jarkowskiego na temat: „Planowa elektryfikacja Wielkopolski i jej znaczenie dla przemysłu“ oraz sprawozdanie z ważniejszych czynności Związku.

Przed przystąpieniem do porządku obrad poświęcił p. Prezes Maciejewski kilka słów obecnej sytuacji i podkreśleniu szeregu aktualnych problemów życia gospodarczego, po czym na tle tych przejawów, uwypuklił postępujące osłabienie i pauperyzację życia gospodarczego Wielkopolski.

Z kolei po przeczytaniu i przyjęciu protokółu z poprzedniego zebrania, zabrał głos p. dyr. Łyczywek, który zreferował sprawę świadczeń przemysłu na pomoc zimową celem zwalczania bezrobocia. Omówiwszy potrzeby jakie w związku z nadchodzącą zimą stoją przed Wojewódzkim Komitetem do walki z bezrobociem, na którego barkach spoczywa obowiązek wyżywienia około 60 tysięcy rodzin bezrobotnych i stałego dożywiania około 80 tysięcy dzieci, przedstawiwszy dalej ramy preliminowanych wpływów od poszczególnych ugrupowań społecznych, potrzeby finansowe Komitetu do walki z bezrobociem, wyniki akcji zeszłorocznej, przeszedł referent w końcu do zapoznania zebranych z normami świadczeń na pomoc zimową dla bezrobotnych, przy czym wskazał, że Wojewódzki Komitet uznając trudniejsze położenie dzielnicy Wielkopolskiej ustalił normy świadczeń od przemysłu niższe aniżeli Ogólno-Polski Komitet. Podczas gdy bowiem Ogólno - Polski Komitet ustalił normę świadczeń od przemysłu na 1—3 pro mille od obrotu za r. 1936, Wojewódzki Komitet Pomocy Bezrobotnym w Poznaniu ustalił jako zasadniczą normę dla przemysłu 1 pro mille od obrotu za rok 1936, z tym, że przedsiębiorstwa, które osiągnęły obrót ponad 1½ miliona złotych, a przede wszystkim przedsiębiorstwa, które w r. 1936 osiągnęły czysty zysk ponad 5%, gdy zaś chodzi o spółki akcyjne, które wydzieliły za r. 1936 ponad 4% dywidendy, winny zapłacić zamiast 1 pro mille, 1½ pro mille. Świadczenia swoje będą mogły przedsiębiorstwa zapłacić jednorazowo lub w ciągu 5-ciu miesięcy. Imieniem Zarządu Związku apeluje p. dyr. Łyczywek do zebranych i wszystkich członków Związku, aby obywatelski obowiązek swój z uwzględnieniem wyżej podanych norm wypełnili. Normy powyższe stanowią minimum świadczeń przemysłu i nie ograniczają ofiarności, która w myśl zaleceń Ogólno-Polskiego Obywatelskiego Komitetu Zimowej Pomocy w Warszawie, winna wynosić od 1—3 pro mille od obrotu.

Jednocześnie podał p. referent do wiadomości zebranych, ustalone przez Wojewódzki Komitet, normy obowiązujące pracowników umysłowych i fizycznych. Normy te przedstawiają się następująco:

Przy miesięcznym wynagrodzeniu netto	do 160 zł	— 0,20 zł
„ „ „	„ 161— 300 zł	— ¼%
„ „ „	„ 301— 400 zł	— ¾%
„ „ „	„ 401— 600 zł	— 1%
„ „ „	„ 601— 800 zł	— 1,5%
„ „ „	„ 801—1200 zł	— 2%
„ „ „	„ 1201—1800 zł	— 3%
„ „ „	„ 1801—2500 zł	— 4%
„ „ „	„ 2501 wzwyż	— 5%

Świadczenia świata pracy obowiązują przez przeciąg 5 miesięcy i winny być potrącone po raz pierwszy **przy wypłacie zarobków za miesiąc grudzień.** Akcję propagandową i zbiórkową wśród pracowników winni prowadzić pracodawcy.

W końcu podał p. dyr. Łyczywek do wiadomości, że Komitet zamierza stosować jak najdalej idący nacisk moralny w kierunku powszechności świadczeń, a w razie bezskuteczności tego nacisku zwracać się do władz samorządowych i administracyjnych celem nakłonienia opieszałych do składania ofiar.

W dyskusji zabierali głos p. inż. Sztark z Lubonia oraz Wł. Lewandowski przewodniczący Komisji dochodów Miejskiego Komitetu Obywatelskiego do walki z bezrobociem w Poznaniu, który poinformował w szczególności o wynikach finansowych akcji zeszłorocznej w Poznaniu i zaapelował, aby ustalone normy, przemysł wielkopolski traktować zechciał jako minimalną ofiarę i ofiarę powszechną.

Następnie przystąpił do wygłoszenia referatu n. t. „Planowa elektryfikacja Wielkopolski i jej znaczenie dla przemysłu“ p. Inż. dypl. Jarkowski. W niezmiernie interesującym referacie wskazał referent na znaczenie oraz szeroką zastosowalność w przemyśle prądu elektrycznego dla celów oświetleniowych, naprędowych i reklamowych, wykazał wyższość prądu elektrycznego w zastosowaniu do celów napędowych od wszelkich jakichkolwiek innych środków napędowych, omówił rozwój i znaczenie elektryfikacji zagranicą, po czym przeszedł do właściwego tematu omówienia potrzeb w zakresie elektryfikacji na terenie Wielkopolski oraz projektów odnośnie planowego zelektryfikowania tego terenu. W konkluzji swych wywodów wypowiedział się referent przeciwko tworzeniu małych i na stałym prądzie pracujących elektrowni, wypowiadając postulat stworzenia sieci okręgowych dużych elektrowni pracujących na prądzie zmienym. W zakończeniu swych wywodów zapoznał referent zebranych z konkretnym projektem Stowarzyszenia Elektryków Polskich oddział w Poznaniu odnośnie stworzenia dla 17-tu powiatów, sieci okręgowych elektrowni w oparciu o największą Elektrownie w Poznaniu. Niezmiernie interesującym uzupełnieniem cennych wywodów p. Inż. Dypl. Jarkowskiego było zapoznanie zebranych ze stroną finansową i kalkulacją odnośnego projektu.

Hucznymi oklaskami podziękowali zebrani za niezwykle interesujący referat, po czym w dyskusji zabierali głos pp.: Prezes Maciejewski, Radca Czajka, Dyr. Dobrucki, Mgr. Wojtowicz, a na wszystkie zapytania, wątpliwości i interpelacje odpowiedział referent p. Inż. Jarkowski. Zakończeniem obrad nad powyższym referatem było jednomyślne przyjęcie na wniosek p. Inż. Buławskiego następującej rezolucji:

„Ogólne Zebranie Związku Fabrykantów w Poznaniu popiera dążenia Stowarzyenia Elektryków Polskich oddział w Poznaniu do szybkiego zelektryfikowania województwa poznańskiego, w celu gospodarczego i kulturalnego podniesienia naszej dzielnicy.

Ogólne Zebranie poleca Zarządowi, by przy każdej okazji, czy to na terenie miarodajnych czynni-

ków rządowych czy na terenie Wojewódzkiej Rady Gospodarczej czy też na terenie samorządu gospodarczego wspomnianą akcję usilnie propagował".

Z kolei przeszedł p. przewodniczący do wyczerpania pkt. 5 porządku obrad i udzielił głosu p. dyr. Łyczywkowi, który w obszernym referacie złożył sprawozdanie z ważniejszych czynności Związku w ubiegłym okresie. Wywody referenta przyjęli zebrani z żywym aplauzem po czym wywiązała się krótka dyskusja, w której szereg uczestników zebrania zasięgało różnych pytań i rad, podnosząc różne bolączki życia gospodarczego. Szczególnie mocne słowa pod adresem polityki podatkowej wypowiedział p. Dobrucki z Gniezna jako reprezentant przemysłu garbarskiego, stwierdzając, że przemysł ten na ziemiach zachodnich zamiera w następstwie głównie wysokich ciężarów podatkowych i socjalnych, których umieją unikać konkurenci należący do mniejszości narodowych w innych dzielnicach kraju. P. Prezes Maciejewski przyrzekł, imieniem Związku zająć się tym problemem i poruszyć sprawę energicznie na terenie miarodajnych czynników.

O godz. 20-ej po 3-godzinnych owocnych obradach p. Prezes solwował zebranie.

Ogólnopolski Kongres Kupiectwa Chrześcijańskiego.

W dniach 12 i 13 listopada odbył się w Warszawie Ogólnopolski Kongres Kupiectwa Chrześcijańskiego. W zjeździe wzięli udział przedstawiciele Rządu, Samorząd Gospodarczy i kilka tysięcy kupców z całej Polski. Kongres powołał dwie komisje: usprawnienia handlu i polityki gospodarczej. Komisje te podzieliły się na szereg podkomisyj. Zarówno w komisjach, jak i podkomisjach, wybitni działacze zawodu kupieckiego wygłosili liczne referaty. Wiceprezes Stowarzyszenia Kupców Polskich przemówił na temat struktury handlu polskiego, p. Andrzej Czarnecki, Dyrektor Stowarzyszenia Kupców Polskich omówił zadania zrzeszeń zawodowych, poseł Tadeusz Marchlewski, Prezes Związku Towarzystw Kupieckich na Pomorzu o unarodowieniu handlu, Dr Jerzy Machlejd o przygotowaniu do zawodu obecnie czynnych w handlu, p. Jan Chodorowski, Naczelnik Wydziału Ministerstwa Oświaty o przygotowaniu nowych pokoleń do zawodu kupieckiego, p. Józef Jakubowski, Dyrektor Warszawskiej Izby Przemysłowo - Handlowej, o nowoczesnych metodach pracy w handlu.

Referaty te złożyły się na obszerny program prac komisji usprawnienia handlu. Równie obszerny był program komisji polityki gospodarczej. W toku obrad tej komisji p. Jan Stefan Kuehn wygłosił referat na temat polityki kredytowej, adw. Lech Grabowski mówił o świadczeniach publicznych, Dr Piotr Chorąży o zagadnieniach socjalnych w handlu, Dr Adam Dobrowolski o zagadnieniach ustawodawstwa gospodarczego, p. Wacław Mierzejewski wygłosił referat p. t. „Handel a administracja", p. Stefan Kałamajski, Prezes Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu mówił o polityce handlu zagranicznego w chwili obecnej, Prezes Stanisław Lambert o roli kupca w handlu zagranicznym, a p. Leon Chudziński, Wiceprezes Wielkopolskiego Związku Chrześcijańskich Zrzeszeń Kupieckich o roli emigracji w handlu zagranicznym.

Zjazd, który należy uznać za w pełni udały, był doniosłym zdarzeniem w życiu gospodarczym Polski. Rezolucje przyjęte na Kongresie dały wyraz świadomości celów kupiectwa i solidarności jego wobec szeregu zagadnień, m. in. kwestii unarodowienia handlu w Polsce.

W sprawie podwyższenia opłat na ubezpieczenia społeczne od 1 stycznia 1938 r.

W sprawie powyższej Związek Fabrykantów w Poznaniu wystosował memoriał do Wicepremiera, Ministra Przemysłu i Handlu, oraz Ministra Opieki Społecznej treści następującej:

„Obniżone dekretem Pana Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 stycznia 1936 r. składki na ubezpieczenia emerytalne robotników i pracowników umysłowych oraz na ubezpieczenia od wypadków i chorób zawodowych dają szacunkowo zmniejszenie wydatków na ubezpieczenia społeczne w skali ogólno - polskiej na sumę około 50 milionów złotych rocznie.

Jest to odciążenie dla życia gospodarczego poważne, które niewątpliwie przyczyniło się m. in. do ożywienia jego, jak z drugiej strony umożliwiło na ogół terminowe i łatwiejsze wywiązywanie się płatników ze swych względem instytucyj ubezpieczeniowych obowiązków składkowych, bez większego narastania zaległości.

„Niestety wspomniane obniżenie składek ubezpieczeniowych, według zapowiedzi cytowanego wyżej dekretu wprowadzone jako czasowa ulga, ma ustać z dn. 1 stycznia 1938 r. Zamierzone przywrócenie poprzedniej wysokości składek na ubezpieczenia społeczne równa się efektywnie zwyżce około 14%-owej obciążeń życia gospodarczego na rzecz ubezpieczeń społecznych w porównaniu z okresem obecnym i dotyka swym ostrzem pracodawcę, ale jeszcze więcej pracownika. W tych warunkach akcja podwyżki płac, mająca na celu, wobec wzrostu kosztów utrzymania, podtrzymania siły konsumpcyjnej społeczeństwa, musiałaby pójść na marne, a zmniejszone obroty stanowić by musiały znaczne niebezpieczeństwo dla całokształtu polityki finansowej i budżetowej Państwa. Jednocześnie zaś ciężar dawniejszych opłat ubezpieczeniowych w połączeniu z wydatnie podniesionym podatkiem dochodowym oraz w połączeniu z ogólną i postępującą ciągle zwyżką płac, jest dla życia gospodarczego nie do zniesienia i musiałby w konsekwencji zachwiać z takim trudem osiąganą równowagę cen.

Reasumując powyższe wywody ośmielamy się prosić o spowodowanie przedłużenia po dniu 1 stycznia 1938 r. dekretu Pana Prezydenta R. P. z dnia 14 stycznia 1936 r. aż do czasu przeprowadzenia zasadniczej reformy ubezpieczeń społecznych na gospodarczo usprawiedliwionym warunkami życia polskiego poziomie".

Skarb. - Finanse

Płatność podatków w grudniu.

W grudniu r. b. płatne są następujące podatki:

do dn. 5 grudnia podatek od energii elektrycznej pobrany przez sprzedawcę energii w czasie od 16 do 30 listopada 1937 r.; do 20 grudnia — tenże podatek pobrany przez sprzedawcę energii elektrycznej w czasie od 1 do 15 grudnia 1937 r.;

do dn. 7 grudnia — podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, wypłaconych przez służbodawcę w listopadzie rb.;

do dn. 25 grudnia — zaliczka miesięczna na podatek przemysłowy od obrotu za 1937 r. w wysokości podatku przypadającego od obrotu osiągniętego w listopadzie rb. przez wszystkie przedsiębiorstwa obowiązane do publicznego ogłaszania sprawozdań o swych obrotach lub do składania sprawozdań do zatwierdzenia, a z innych przedsiębiorstw — przez przedsiębiorstwa handlowe I i II kategorii oraz przemysłowe I—V kategorii, prowadzące prawidłowe księgi handlowe;

do 31 grudnia — nabywanie świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych na 1938 r.

Ponadto płatne są w grudniu zaległości odroczone lub rozłożone na raty z terminem płatności w tym miesiącu oraz podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności również w tym miesiącu.

Informacje dla władz skarbowych.

Wobec częstych ostatnio zapytań władz skarbowych w sprawie wykazów, obrotów, przedsiębiorstwa zmuszone są nieraz do poważnych wysiłków, celem sporządzenia wspomnianych wykazów. Obowiązek powyższy wynika z art. 60 Ordynacji Podatkowej. Pragniemy przypomnieć, że sprawa ta omawiana była w n-rach 5 i 12 „Życia Gospodaczego" z r. 1936, oraz w nr. 6 z r. 1937. Podane w powyższych numerach pismo Min. Skarbu, oraz Izby Skarbowej, stanowić mogą pełną podstawę dla uniknięcia nadmiernych obowiązków dla poszczególnych fabryk.

Utrzymanie zasad obecnych przy wydawaniu świadectw przemysłowych na r. 1938.

Ministerstwo Skarbu wydało zarządzenie, dotyczące sprzedaży świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych na rok 1938.

Utrzymane zostają wszystkie zasady zeszłorocznego okólnika Ministerstwa Skarbu o sprzedaży świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych.

W ten sposób pozostaną bez zmiany pobierane przy wykupieniu świadectw dodatki, a mianowicie 30% samorządowy, dodatki na rzecz samorządu gospodarczego itp.

Obowiązek opłacania zaliczek na podatek obrotowy przez nowopowstałe przedsiębiorstwa.

W myśl przepisu art. 36 ust. (4) ustawy o państwowym podatku przemysłowym (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr. 46, poz. 339) nowopowstałe przedsiębiorstwa nieprowadzące ksiąg handlowych, obowiązane są do opłacania kwartalnych zaliczek w wysokości ustalonej przez właściwą władzę skarbową. Postanowienie o wysokości zaliczki wydaje władza skarbowa po upływie trzech miesięcy od daty uruchomienia przedsiębiorstwa, po uprzednim zbadaniu wysokości osiąganych przez przedsiębiorstwo obrotów.

W związku z wątpliwościami nasuwającymi się przy stosowaniu tego przepisu, Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dn. 30 października 1937 r. L. D. V. 39284/4/37 wyjaśniło, że zaliczki te powinny być ustalane w całkowitej wysokości podatku przypadającego od ustalonych przez władzę skarbową wysokości obrotów, osiągniętych przez przedsiębiorstwo w pierwszych 3-ch miesiącach po jego uruchomieniu. (GSI).

W sprawie składania zeznań podatkowych o łącznych wynagrodzeniach.

Wiele osób nie złożyło władzom skarbowym zeznań do obliczenia różnicy podatku dochodowego od łącznych wynagrodzeń (do t. zw. kumulacji), sądząc, że obowiązek składania takich obliczeń ciąży jedynie na osobach, otrzymujących wynagrodzenia od różnych służbodawców. Jest to pogląd błędny, gdyż zgodnie z art. 45 ustawy o podatku dochodowym, poczynając od r. 1936 do składania obliczeń różnicy obowiązane są także osoby, zatrudnione u jednego służbodawcy, jeżeli tylko otrzymują one dwa, lub więcej wynagrodzeń periodycznych (np. obok stałej pensji miesięcznej — co kwartał prowizje od dokonanego obrotu), bądź też jeżeli obok wynagrodzenia periodycznego otrzymały wynagrodzenie jednorazowe, jak np. gratyfikację, zapomogę, bilansowe itp., jeżeli tylko łączna kwota wszystkich wynagrodzeń, otrzymanych w ciągu roku,a więc zarówno periodycznych, jak i jednorazowych, przekroczyła 4.800 zł.

Obowiązek składania obliczeń ciąży nie na służbodawcach, lecz na otrzymujących wynagrodzenia pracownikach.

Pracownicy, otrzymujący wynagrodzenia od różnych służbodawców, zwolnieni są od obowiązku składania obliczeń jedynie wówczas, gdy kwota łączna wynagrodzeń otrzymanych w ciągu roku od wszystkich służbodawców nie przekroczyła 1.500 zł t. j. gdy nie podlega podatkowi dochodowemu. Winni niezłożenia tych obliczeń karani będą grzywną.

Dzierżawca przedsiębiorstwa nie jest odpowiedzialny za zaległości podatkowe właściciela.

Sąd Najwyższy w wyroku Izby Cywilnej z dn. 10 czerwca 1937 r. C. II. 243/37 stanął na stanowisku, iż dzierżawca przedsiębiorstwa przemysłowego nie odpowiada za zaległości podatkowe właściciela przedsiębiorstwa. Uzasadniając ten wyrok, Sąd Najwyższy wyszedł z założenia, że skoro przepisy Ordynacji Podatkowej (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr. 14, poz. 134) nakładają w art. 135 odpowiedzialność za podatek przemysłowy na majątek ruchomy, który należy do przedsiębiorstwa, przeto zobowiązanym jest tylko przedsiębiorca — egzekut, któremu wymierzono podatek przemysłowy. Odpowiedzialność za podatek ciąży więc na majątku należącym do egzekutora i nie może dotykać rzeczy cudzych, na których przedsiębiorcy — egzekutowi nie służą żadne prawa i które nie należą do przedsiębiorstwa egzekuta. Obojętną więc jest rzeczą, że należące do dzierżawcy przedmioty, znajdują się w dzierżawionym przedsiębiorstwie przemysłowym. (GSI).

Brak bilansu otwarcia na dzień zarejestrowania spółki akcyjnej.

Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dn. 23. X. 1937 r. L. D. V. 21737/2/37, Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 28 podało do wiadomości podległych sobie władz skarbowych wyciąg z wyroku N. T. A. z dn. 30. XI. 1936 r. L. rej. 4369/34.

W wyroku tym N. T. A. m. in. wywiódł i uzasadnił, że brak bilansu otwarcia na dzień dokonania rejestracji spółki akcyjnej, nie dyskwalifikuje ksiąg handlowych spółki dla celów podatkowych, jeżeli — zgodnie z przepisami kodeksu handlowego — bilans taki został sporządzony przy rozpoczęciu przedsiębiorstwa.

N. T. A. wyraził zapatrywanie, że moment zarejestrowania ma znaczenie jedynie jako moment powstania osobowości prawnej spółki. Już przedtem mogą być prowadzone w imieniu spółki jej interesy, przy czym wyniki takiej działalności uznane przez spółkę za wpływające na jej rachunek — muszą być uwzględnione przy ustalaniu podstawy wymiaru podatku dochodowego, za pierwszy okres operacyjny spółki.

Rozpoczęcie zatem przedsiębiorstwa, jako moment faktycznego rozpoczęcia działalności przemysłowej czy handlowej, zupełnie nie jest jednoznaczne z momentem uzyskania osobowości prawnej; może ono nastąpić zarówno później — w przypadku, gdy spółka dopiero po zarejestrowaniu przystępuje do zorganizowania swego przedsiębiorstwa, jak i wcześniej — w przypadku, gdy już przed zarejestrowaniem są dokonywane czynności przemysłowe czy handlowe w imieniu spółki, a spółka następnie czynności te uzna za dokonane na jej rachunek. (GSI).

Opłaty stemplowe od wyciągów z ksiąg bierczych urzędów skarbowych.

Izba Przemysłowo - Handlowa w Poznaniu w związku z zapytaniami do niej skierowanymi wyjaśnia, co następuje:

Opłata stemplowa od wyciągów z ksiąg bierczych wynosi 2,— zł od każdej pełnej lub zaczętej stronnicy. Opłata ta nie może jednak przewyższać kwoty obliczonej w ten sposób, że powierzchnię wszystkich stronnic ustaloną w centymetrach kwadratowych dzieli się przez 875, a liczbę tę drogą otrzymaną mnoży się przez właściwą stawkę opłaty stemplowej t. j. 2,— zł. Jeśli z podziału przez 875 wynika liczba cała z ułamkiem, to zaokrągla ją się w zwyż do najbliższej liczby całej. Np. z księgi bierczej sporządzono wyciąg na $3^1/_2$ stronnicach, z których każda ma powierzchnię 400 ctm kwadratowych. Łączna powierzchnia wynosi w danym wypadku 1600 ctm kwadratowych (stronę rozpoczętą uważa się za całą). Z podziału liczby 1600:875 otrzymuje się liczbę 1 z ułamkiem. Opłata stemplowa od takiego wyciągu wynosi więc 4,— zł plus 10%-wy dodatek, a nie zł 8,—, jakby to wynikało z obliczenia licząc $3^1/_2$ strony po 2,— zł.

Podanie wniesione do Urzędu Skarbowego o wyciąg z ksiąg bierczych podlega opłacie stemplowej w wysokości 3,— zł. Zasadniczo należy złożyć podanie na piśmie względnie do protokółu spisanego przez Urząd.

Izba Skarbowa w Poznaniu jednak na prośbę Izby Przem. - Handlowej wyjaśniła, że w niektórych szczególnych wypadkach i gdy przy tym niema wątpliwości, że o wydanie wyciągu prosi osoba do tego upoważniona — może Urząd Skarbowy wydać wyciąg z ksiąg bierczych na prośbę ustną (bez uiszczenia opłaty stemplowej od podania) z tym jednak, że wówczas opłacie stemplowej podlega tylko wyciąg. Inne stanowisko władz skarbowych byłoby i dla samych płatników niekorzystne ze względu na to, że o wyciąg z księgi bierczej mogłyby się ubiegać osoby do tego nieuprawnione, co narazić mogłoby płatników w konsekwencji na szkody.

Sprawy socjalne.

Czasowe zmniejszenie liczby dni pracy uważanych za tydzień podlegania obowiązkowi zabezpieczenia na wypadek bezrobocia w odniesieniu do niektórych kategorii robotników sezonowych.

Rozporządzeniem Ministra Opieki Społecznej z dn. 23 października 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr. 76, poz. 553) zmniejszono do 4-ch liczbę dni pracy, uważanych za tydzień podlegania obowiązkowi zabezpieczenia na wypadek bezrobocia w okresie 12-tu miesięcy przed dniem zgłoszenia prawa do zasiłków, w odniesieniu do bezrobotnych robotników sezonowych wszystkich kategorii, za których wkładka wynosi 4% (§ 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dn. 6 lipca 1932 r. w sprawie robotników sezonowych, podlegających obowiązkowi zabezpieczenia na wypadek bezrobocia, Dz. U. R. P. Nr. 58, poz. 559).

Przepis ten odnosi się do tych robotników sezonowych, którzy zgłoszą swe prawo do zasiłków w okresie od dnia wejścia w życie rozporządzenia niniejszego do dnia 31 marca 1938 r.

Ponadto bezrobotni robotnicy sezonowi, którzy przed dniem wejścia w życie rozporządzenia niniejszego zgłosili swe prawo do zasiłków, lecz zasiłków tych nie uzyskali z powodu braku warunku, przewidzianego w art. 2 ust. 1 i 2 z dn. 18 lipca 1924 r. o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia, mogą do dnia 31 marca 1938 r. dokonać ponownego zgłoszenia prawa do zasiłków na podstawie rozporządzenia niniejszego. W tym przypadku przy ustalaniu uprawnień bezrobotnych do zasiłków miarodajna będzie data ponownego zgłoszenia się bezrobotnego o zasiłki.

Rozporządzenie niniejsze weszło w życie z dn. 1 listopada 1937 r.

Urlopy w okresie wypowiedzenia.

Na tle przepisów art. 5 ustawy o urlopach dla pracowników zatrudnionych w przemyśle i handlu (Ustawa z dnia 16. V. 1922 r. — Dz. U. R. P. Nr. 40), które to przepisy normują ustanawianie terminów urlopów, okresy w których urlopy mają być udzielane itp. Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 5. VIII. 1937 r. L. C. II. 649/37 wypowiedział następującą opinię:

„1. Nie ma przepisów zabraniających ważnego wykorzystania urlopu w trzymiesięcznym okresie wypowiedzenia.

2. Gdy po ustaleniu z pracownikiem terminu jego urlopu wypoczynkowego wypowiedziano pracownikowi umowę o pracę tak, iż czas urlopu przypada na 5 miesięczny okres wypowiedzenia, wówczas pracownik w tym tylko przypadku może żądać wynagrodzenia za urlop niezależnie od okresu wypowiedzenia umowy o pracę, jeżeli zachodziły okoliczności, uniemożliwiające prawidłowe wykorzystanie urlopu w powyższym okresie, oraz jeżeli pracodawca został o nich zawczasu powiadomiony“.

Godziny nadliczbowe.

„Pracownik poszukujący na drodze sądowej wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, powinien udowodnić ilość swej pracy w godzinach nadliczbowych oraz jej wartość dla pracodawcy" (z orzeczenia Sądu Najwyższego Izby Cywilnej z dnia 28. I. 1937 r. L. C. I. 1493/36).

Handel zagraniczny.

Kontyngenty.

Członkowie Związku mogą otrzymać w Biurze Związku informacje o nast. kontyngentach przywozowych:

z Francji (lista dod.) na 4-ty kwartał;
ze Szwajcarii od 1. XI. 1937—30. IV. 1938;
z Rumunii od 24. XI 1937—24. X. 1938;
z Norwegii od 1. XI. 1937—31. XII. 1937.

Organizacja domu importowo-eksportowego.

W ostatnich dniach zostały zakończone wstępne kroki organizacyjne, celem stworzenia wielkiego domu importowo-eksportowego, nastawionego na rozszerzenie naszej ekspansji gospodarczej na rynkach zagranicznych. Instytucja będzie nosić charakter czysto handlowy. Istotą zaś jej działalności stanowić będzie zharmonizowanie akcji eksportowej poszczególnych firm polskich, która to działalność nacechowana była dotychczas szkodliwym rozbiciem i wzajemną konkurencją, narażającą interesy Polski na rynkach odbiorczych na poważne straty.

Rynkiem, na który zostanie zwrócona specjalna uwaga, są w pierwszym rzędzie St. Zjednoczone, z którymi stosunki handlowe zostały ostatnio dość szeroko rozbudowane. Utrzymanie ich przynajmniej na obecnym poziomie jest w tej chwili postulatem bardzo ważnym, a formę działalności poprzez dom importowo-eksportowy najbardziej dostosowana do warunków tamtejszych.

Na członków domu importowo - eksportowego, przystąpiły dotychczas dwie poważne organizacje gospodarcze: Polski Związek Eksporterów Bekonu i Artykułów Zwierzęcych oraz Związek Zawodowych Zrzeszeń Eksporterów Jaj. Gotowość podjęcia współpracy zgłosiło szereg innych instytucji handlowych i przemysłowych, a nawet i społecznych, m. in. Liga Morska i Kolonialna. Kapitał zakładowy domu importowo - eksportowego ustalony został na początek w kwocie 4,1 mil. zł.

Handel zagraniczny w październiku.

Bilans handlu zagranicznego Rzeczypospolitej Polskiej i W. M. Gdańska według tymczasowych obliczeń Głównego Urzędu Statystycznego w m-cu październiku b. r. wynosił:

Przywóz: — 279071 ton, wartości 108.111 tys. zł.
Wywóz: — 1361058 ton, wartości 108.326 tys. zł.
Saldo dodatnie w m-cu październiku b. r. wynosi 2.215 tys. zł.

W ostatnich miesiącach pewien wpływ na układ bilansu handlowego Polski wywiera likwidacja zamrożonych w Niemczech należności za tranzyt kolejowy przez Polskę. Likwidacja należności odbywa się w pewnej części w formie przywozu towarów i obniża aktywność bilansu handlowego, nie powodując jednak odpływu walut z Polski.

Liberalizacja przepisów dewizowych.

W Dzienniku Ustaw z dn. 19 listopada r. b. ogłoszone zostało rozporządzenie Ministra Skarbu w sprawie pożyczek uzyskiwanych z zagranicy przez obywateli polskich oraz przedsiębiorstwa i instytucje.

Rozporządzenie to jest ważnym krokiem w kierunku liberalizacji obowiązujących przepisów dewizowych; otwiera ono bowiem transfer dla obsługi wszystkich nowootrzymanych pożyczek zagranicznych. Nie będą wymagały uzyskania zezwolenia na przekazanie zagranicę kwoty, przeznaczone na zwrot pożyczek, otrzymanych od cudzoziemców po wejściu w życie omawianego rozporządzenia, jak również kwoty tytułem zapłaty odsetek od takich pożyczek. Zezwolenia na tego rodzaju transfer nie będą wymagane, jeżeli spłata odsetek i kapitału dokonana będzie za pośrednictwem Banku Polskiego, lub któregokolwiek banku dewizowego. Ustalając te ułatwienia dla obsługi nowych pożyczek zagranicznych, rozporządzenie wprowadza je pod warunkiem, że odsetki otrzymanej pożyczki nie przekroczą stopy dyskontowej Banku Polskiego dla dyskonta weksli i będą obliczane nie częściej niż raz na trzy miesiące. Suma pożyczki musi wpłynąć z zagranicy do kraju w zagranicznych środkach płatniczych, które w terminie dni 7 zostaną odsprzedane Bankowi Polskiemu lub bankowi dewizowemu, przy czym biorący pożyczkę zgłosi jednocześnie wszystkie jej warunki i termin spłaty.

Możliwość upłynnienia należności polskich zamrożonych zagranicą.

Liczni obywatele polscy, jak wiadomo, posiadają zagranicą należności pieniężne, których odzyskanie — pomimo gotowości dłużnika do zapłaty — jest utrudnione, lub uniemożliwione z powodu obowiązujących w danych krajach ograniczeń dewizowych.

Komisja dewizowa może w pewnych przypadkach ułatwić upłynnienie takich należności drogą rozrachunku z należnościami obcych obywateli w Polsce, przy czym rzeczą zainteresowanych osób będzie uzyskanie potrzebnego również zezwolenia zagranicznych władz dewizowych.

Osoby, którym zależy na sprowadzeniu do kraju swoich zamrożonych zagranicą należności, mogą je zgłaszać pod adresem Komisji Dewizowej w Warszawie (Senatorska 27), podając nazwisko i adres zagranicz-

nego dłużnika oraz sumę i dokładny tytuł powstania należności. Bezcelowe są zgłoszenia wierzytelności, jeżeli dłużnik zagraniczny odmawia zapłaty.

W sprawie pobierania kar za zwłokę od niedoborów celnych.

Wobec powstałych wątpliwości, czy w przypadkach wstrzymania zarządzenia w sprawie uiszczenia niedoborów celnych, bądź z mocy art. 130 ust. 7 prawa celnego (Dz. U. R. P. Nr. 84/1933, poz. 610), bądź z mocy art. 62 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 27. X. 1932 r. o Najwyższym Trybunale Administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr. 94/1932, poz. 806), powinny być pobierane odsetki (kara) za zwłokę również za czas, na który wstrzymano wykonanie zarządzenia, Ministerstwo Skarbu udzieliło w okólniku z dn. 29. X. 1937 r. L. D. IV. 22748/1/37 — Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 29/137, następujących wyjaśnień:

W myśl art. 121 ust. 3 i 4 prawa celnego niedobory celne, wynikające ze sprostowania wyniku rewizji i wymiaru należności celnych (ust. 2 tegoż art. 121) strona powinna uiścić w ciągu 30 dni po doręczeniu jej wezwania płatniczego. Od niedoborów celnych nieuiszczonych w tym okresie pobiera się po upływie tego okresu karę za zwłokę w wysokości ustalonej przez Ministra Skarbu w drodze rozporządzenia. (Obecnie, na mocy § 21 rozporządzenia Min. Skarbu z dn. 9. X. 1934 r. kara za zwłokę wynosi 12% w stosunku rocznym od niedobranej sumy należności celnych — Dz. U. R. P. Nr. 90/1934, poz. 820).

Decyzje, wydane na podstawie art. 130 ust. 7 prawa celnego lub na podstawie art. 62 ust. 2 rozporządzenia o N. T. A. w sprawie wstrzymania wykonania zarządzenia odnośnie uiszczenia niedoboru celnego, pociąga za sobą tylko wstrzymanie przymusowego ściągania ujawnionego niedoboru celnego, w niczym natomiast nie zmienia i zmienić nie może przytoczonego wyżej przepisu art. 121 ust. 3 i 4 prawa celnego w sprawie pobierania odsetek (kar) za zwłokę po upływie 30 dni po dniu doręczenia stronie wezwania płatniczego, który to przepis nie przewiduje w tym względzie żadnych wyjątków.

Odsetki (kara) za zwłokę od niedobranej sumy należności celnych powinny być przeto wymierzane za cały okres czasu przewidziany w ust. 3 i 4 art. 121 prawa celnego, chociażby w tym okresie nastąpiło wstrzymanie przymusowego ściągania niedoboru celnego, przy czym pobranie odsetek powinno nastąpić jednocześnie z pobraniem samego niedoboru celnego. Ministerstwo Skarbu poleciło podwładnym instancjom celnym zwracać uwagę stron na powyższe, w decyzjach, wstrzymujących wykonanie zarządzeń w sprawie uiszczenia niedoborów celnych.

Zmiana okólnika w sprawie regulowania należności celnych czekami kasowymi w urzędzie celnym w Gdyni.

Okólnikiem L. D. IV. 26908 (L) 37 Ministerstwo Skarbu zmieniło § 2 obowiązującego okólnika z dnia 9 lutego 1937 r. w sprawie regulowania należności celnych czekami kasowymi w urzędzie celnym w Gdyni. Dotychczas obowiązujące brzmienie wspomnianego § 2 było następujące: „Czeki nie mogą być wystawiane w walucie obcej. Suma czeku nie może być wyższa od kwoty należności celnej innych, na których pokrycie ma służyć czek. Gdy suma czeku jest mniejsza od kwoty tych należności, stronie przysługuje prawo uiszczenia różnicy gotówką, ewentualnie pokrycia z konta zaliczeniowego". Obecnie wspomniany przepis został zmieniony i rozbudowany. Brzmienie jego jest następujące: „Czeki nie mogą być wystawiane w walucie obcej. Gdy suma czeku jest wyższa od kwoty należności celnych i innych, na których pokrycie ma służyć czek, to cała suma czeku podlega zapisaniu na konto zaliczeniowe firmy, regulującej należności. O ile firma nie ma konta zaliczeniowego, suma czeku nie może być wyższa od kwoty należności celnych i innych na których pokrycie ma służyć czek. Gdy suma czeku jest mniejsza od kwoty tych należności, stronie przysługuje prawo uiszczenia różnicy bądź to gotówką, bądź też pokrycia tej różnicy z konta zaliczeniowego. Czeki mogą być przyjmowane również na zasilenie kont zaliczeniowych. Wyżej omówiona zmiana obowiązuje z dniem 15 listopada 1937 r.

Zwalnianie od ograniczeń przywozowych części maszyn i aparatów.

W kwestii, które przepisy powinny być stosowane przez urzędy celne przy zwalnianiu przez nie we własnym zakresie od ograniczeń przywozowych części maszyn lub aparatów nie korzystających ze zniżki celnej, ale stanowiących części takich maszyn lub aparatów, na które Ministerstwo Skarbu udzieliło zniżki, Ministerstwo Skarbu wyjaśnia co następuje:

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 maja 1936 roku w sprawie zakazu przywozu towarów (Dz. U. z 1936 r. nr. 36 poz. 280) nie dotyczy towarów, do których mają zastosowanie zniżki celne lub zwolnienia od cła, przewidziane w rozporządzeniach wydawanych na podstawie art. 23 ust. 1a prawa celnego, a uzależnione, w myśl tych rozporządzeń, od pozwoleń Ministerstwa Skarbu. Towary te (w danym przypadku maszyny i aparaty) nie podlegają ograniczeniom przywozowym, i do ich składowych części lub towarów uzupełniających je mogą być stosowane postanowienia § 27 ust. 1e przepisów wykonawczych do prawa celnego, oczywiście jeżeli są przywożone jednocześnie z towarami podstawowymi. Postanowienia § 27 ust. 1b w tych przypadkach nie mają zastosowania. (Okólnik C 84 L D IV 22.134/2/37).

Przydział walut na wyjazd do Niemiec.

Osoby wyjeżdżające do Niemiec w sprawach handlowych będą mogły obecnie wywozić czeki, lub listy kredytowe Polskiego Instytutu Rozrachunkowego płatne z należności tej instytucji w Niemczech oraz niemieckie pieniądze srebrne według następujących norm: 1) czeków (listów kredytowych) Państwowego Instytutu Rozrachunkowego — do kwoty 100 zł na każdą osobę, i na każdy dzień pobytu w Niemczech, zadeklarowanego przez wnioskodawcę, jednak jednorazowo nie więcej od sumy, przypadającej na pobyt 4-tygodniowy; 2) niemieckich pieniędzy srebrnych do kwoty 30 RM. od osoby przy każdorazowym wyjeździe do Niemiec. Osobom przebywającym w sprawach handlowych w Niemczech dłużej niż pierwotnie zamierzali, może ten bank dewizowy, który dokonał przydziału dewiz, przed wyjazdem tych osób, przydzielić i wysłać w czekach (listach kredytowych) Państwowego Instytutu Rozrachunkowego dalszą kwotę w granicach powyższych norm. Osoby wyjeżdżające do Niemiec w sprawach innych niż handlowe, będą mogły wywozić zagranicę akredytywy (przekazy), wystawione przez Bank Polski — do wysokości kwoty 750 RM. w ciągu miesiąca kalendarzowego na każdą osobę, legitymującą się

osobnym paszportem zagranicznym, lub na jeden paszport zagraniczny. Ponadto każda osoba, korzystająca z powyższego przydziału waluty, może nabyć i wywieźć jeszcze 30 RM. w niemieckich pieniądzach srebrnych w okresie miesiąca kalendarzowego.

Transport.

Terminy dostaw dla przesyłek kolejowych.

Termin dostawy dla przesyłek zwyczajnych oblicza się jak następuje: a) termin odprawy — 2 doby, termin przewozu za każde rozpoczęte 250 km odległości taryfowej — 2 doby.

Terminy te liczy się podwójnie dla przedmiotów drobnych dopuszczonych warunkowo do przewozu, dla próżnego opakowania z tychże przedmiotów oraz dla towarów, których z powodu ich zbytniej długości, szerokości lub wysokości nie można załadować do normalnych wagonów krytych.

Termin dostawy zaczyna się o północy po przyjęciu przesyłki do przewozu. Bieg terminu dostawy wstrzymuje się na czas zatrzymania przesyłki spowodowanego: a) formalnościami celnymi, podatkowymi, skarbowymi, policyjnymi lub wymaganymi przez inne władze administracyjne, b) ograniczeniami przewozowymi, c) przerwą w przewozie powodującą czasowe wstrzymanie wysłania lub przewozu przesyłki, o ile przerwa ta nie powstała z winy kolei, d) zarządzonym przez kolej badaniem, czy dane listu przewozowego co do zawartości, wagi i ilości sztuk są zgodne z rzeczywistością — oraz odładowaniem — doładowaniem nadwyżki wagi, zabezpieczeniem towaru, naprawą opakowania, poprawieniem wadliwie załadowanego ładunku, jak również przeładowaniem przesyłki, o ile w tym wypadku nie zachodzi wina kolei, e) dodatkowym zleceniem nadawcy, f) koniecznością pojenia, karmienia i skrapiania żywych zwierząt, o ile czynność ta spowodowała znaczniejszą zwłokę w przewozie, g) dniem świątecznym.

Termin dostawy dla przesyłek pośpiesznych oblicza się, jak następuje: a) termin odprawy — 1 dobę, b) termin przewozu za każde rozpoczęte 250 km odległości taryfowej — 1 dobę.

Dla przesyłek pośpiesznych, przyjmowanych do przewozu pociągami ruchu osobowego (przesyłki przyśpieszone), termin odprawy wynosi — 1/2 doby oraz za każde rozpoczęte 250 km — również 1/2 doby. (GSI).

Zarządzenie Minist. Komunikacji w sprawie wprowadzenia w życie bonów turystycznych PKP.

W Dzienniku Taryf i Zarządzeń Kolejowych Nr. 41, poz. 613 z dn. 1 października r. b. zostało zamieszczone zarządzenie Ministerstwa Komunikacji w sprawie wprowadzenia w życie bonów turystycznych PKP. Zarządzenie to zostało wydrukowane w formie broszury, jako osobna odbitka, przez Ligę Popierania Turystyki w Warszawie, Mokotowska 61.

Różne.

Obrady wojewódzkiej rady gospodarczej w Poznaniu.

W Poznaniu odbyły się obrady wojewódzkiej rady gospodarczej, powołanej, jak wiadomo, do życia w ub. r. Zebranie poświęcone było omówieniu planu inwestycyjnego w woj. poznańskim z uwzględnieniem jego związku z planem inwestycyjnym Centralnego Okręgu Przemysłowego. Na zebraniu wygłoszono szereg fachowych referatów. W wyniku obrad powzięto uchwałę, polecającą wydziałowi wykonawczemu Rady ustalenie hierarchii potrzeb w związku z realizacją planu inwestycyjnego Wielkopolski, obejmującego inwestycje dla przemysłu, handlu, rzemiosła i rolnictwa. Plan ten obejmuje m. in. realizację budowy kanału Warta - Gopło - Wisła, budowy centralnych hal targowych w Poznaniu, rzeźni i tuczarni drobiu dla eksportu, melioracje rolne, niwelację łąk, budowy elektrowni miejskich itd.

Sprawa ewent. dopuszczenia przywozu z zagranicy surowców oleistych.

Od pewnego czasu na krajowym rynku nasion oleistych odczuwana jest niedostateczna ich podaż. Brak danych statystycznych co do wielkości tegorocznych zbiorów nasion oleistych nie pozwala ustalić co jest przyczyną ciasnoty rynku: zbyt mała podaż ze strony rolnictwa, czy też spekulacja czynników, nic wspólnego z rolnictwem nie mających.

W związku z powyższym, w Ministerstwie Przemysłu i Handlu oraz w Ministerstwie Rolnictwa rozważana jest sprawa ewentualnego przywozu surowców oleistych z zagranicy. Przywóz te nmiałby za zadanie przywrócenie równowagi pomiędzy popytem i podażą wraz z konsekwencjami w zakresie cen.

Rozporządzenie o monopolu spirytusowym.

W Dzienniku Ustaw Nr. 79 pod poz. 575 ukazało się „Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 30 października 1937 r., o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 11 lipca 1932 r. o monopolu spirytusowym, opodatkowaniu kwasu octowego i drożdży oraz sprzedaży napojów alkoholowych, wydane co do § 1 pkt. 3 i 4 oraz §§ 2 i 3 w porozumieniu z Ministrami Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Przemysłu i Handlu".

Redakcja i Administracja: Rzeczypospolitej 1. — Czcionkami Drukarni Wydawniczej Fr. Krajna, Spółka z o. o., Poznań, ul. Strzałowa 2 a.
Redaktor odpowiedzialny: Dyrektor Franciszek Łyczywek.